

Yttrande

M, L, C, KD, V, MP

Ärende 2.2.18

2021-03-31

Yttrande gällande Yrkande från S angående tillgång till det lokala kulturarvet för barn, unga och vuxenstuderande.

Den 2 september 2020 behandlade kommunstyrelsen en motion från Sverigedemokraterna om en kulturarvsgaranti, med ett liknande förslag som det nu Socialdemokraterna yrkar på.

Remissinsatserna som då yttrade sig var, Kulturnämnden, Förskolenämnden och Grundskolenämnden, samtliga remissvar avstyrkte motionen.

Kulturnämnden omhändertar inom ramen för sitt grunduppdrag arbetet med det lokala kulturarvet. Staden har genom lång tid utvecklat arbetet för att erbjuda barn och unga kultur- och konstupplevelser. Kultursamverkan mellan kulturförvaltningen och övriga förvaltningar sker i dag på flera sätt till exempel genom museilektioner. Lektionerna täcker en stor rad teman, varav flera om stadens kulturarv, såsom stadens födelse och historiska miljöer. Lektionerna kan jämföras med den kulturtrappa som Tierps kommun arbetar med. Kulturförvaltning anser att en fortsatt utveckling av dagens modeller behövs för att få en mer jämlik fördelning av kulturupplevelser och att detta arbete pågår. I april 2020 antog fullmäktige *Göteborgs Stads plan för barn- och ungekultur* vilken är viktig del för ett systematiskt arbete som kommer att bidra till barn- och ungas möjlighet att få del av stadens kulturarv.

När det gäller läroplanen från 2019 för förskolan, så finns i deras uppdrag att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa.

Grundskolan framhåller att aktiviteter och upplevelser, för att utveckla kunskaper kopplade till stadens historia och kulturarv finns genom tillgänglighet till museum, bibliotek, kulturskolan samt aktiviteter genom (KULIS). Inom dessa ramar finns även stora möjligheter att ge eleverna kunskaper och upplevelser kopplade till det lokala kulturarvet.

Och när det gäller vuxenutbildningen hänvisar vi till deras läroplan där följande angående kunskapskraven finns att läsa: - Ha kunskaper om och insikt i centrala delar av det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet samt kunskaper om andra kulturer.

Vi anser att staden i dag arbetar med barn, ungas och vuxenstuderandes tillgång till det lokala kulturarvet och att det är tydligt närvarande inom de olika utbildningsområdena.

I samband med behandlingen av motionen från Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen föreslog Socialdemokraterna i ett eget yrkande avslag på motionen, med bland annat nedanstående text.

”Motionen om en kulturarvsgaranti bör avslås. Införandet av en kulturarvsgaranti riskerar att göra kulturarvet en björntjänst. Kulturarvet är och ska vara en naturlig och central del i barns och elevers undervisning.”

”Från politikens sida kan vi underlätta genom att inte lägga på fler uppdrag på skolan än nödvändigt. Att lägga uppdrag som verksamheterna enligt lag ska arbeta med är ofta onödigt och riskerar att leda till ökad byråkrati och administrativ börda i verksamheterna.”

Det vore som Socialdemokraterna skriver, onödigt att lägga fler uppdrag på skolan, men också på våra kommunala förvaltningar/bolag och därmed skapa ytterligare byråkrati och administration istället för att låta dem ägna sig åt kärnuppdragen. Socialdemokraterna menar att förslaget ej ska ta resurser från annan undervisning och att övriga förvaltningar och bolag ska delta i arbetet fullt ut. Vi ser inte hur detta är möjligt, om nya uppdrag tillkommer måste tiden tas någonstans ifrån.

Yrkande
2021-03-10

Socialdemokraterna

Nytt ärende

Yrkande angående – Tillgång till det lokala kulturarvet för barn, unga och vuxenstuderande

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att redovisa hur staden idag arbetar med att tillgängliggöra det lokala kulturarvet och föreslå insatser för att fler barn, unga och vuxenstuderande ska få tillgång till och kunskap om intressanta kulturmiljöer.

Yrkandet

Socialdemokraterna vill att det lokala kulturarvet görs mer tillgängligt för barn, elever och vuxenstuderande. Det ska vara lätt att besöka och få kunskap om platser och miljöer av kulturhistoriskt intresse. Vi vill därför ge stadsledningskontoret i uppdrag att redovisa vad som idag görs för att levandegöra och tillgängliggöra det lokala kulturarvet i form av kulturmiljöer för barn, unga och vuxenstuderande i Göteborg och föreslå insatser i samverkan med kulturnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt Higab. Det kan exempelvis handla om att underlätta för skolklasser att besöka kulturhistoriska byggnader eller att staden sammanställer information om intressanta kulturmiljöer att besöka som görs tillgänglig för förskolor och skolor.

Inom uppdragen för förskola, grundskola, gymnasiet och vuxenutbildningen ingår att överföra och utveckla ett kulturarv och folkminne – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa. I de olika läroplanerna beskrivs detta lite olika men det betonas att barn, elever och studenter ska ges tillgång till och insikt i kulturarvet.

Kultur i förskola och skola organiseras inom staden i samverkan med kulturförvaltningen. Alla tre nämnder för förskola, grundskola och gymnasium har kulturplaner och anställda kultursamordnare. Kultursamverkan handlar till stor del om att uppfylla läroplanens skrivningar om att uppmuntra barn och ungas egen kreativitet, att alla ska få ta del av professionell konstutövning och besöka kulturinstitutioner som teater, museum och bibliotek. Läroplanernas skrivningar om barn och ungas tillgång till de delar av kulturarvet som berör kulturmiljöer, verkar dock inte i någon betydande bemärkelse omfattas av kultursamverkan med kulturförvaltningen.

I den kommunala vuxenutbildningen befinner sig många människor som har kommit till Göteborg från andra länder. De studerar för att lära sig svenska eller läsa in kurser de behöver för att kunna få arbete och skapa sig en framtid här. För människor som är nya i

landet och i staden är det särskilt betydelsefullt att få ta del av kulturarvet och få tillgång till delade referensramar.

I stadens omgivning avtecknar sig spåren av mänsklig aktivitet sedan flera tusen år; bara i närområdet finns spår av boplatser och gravrösen ända från stenåldern fram till vår tids samhällsbyggen med vägar, kajer och industrier. Att ha kunskap om platsen där man bor, om hur andra människor levt och arbetat på samma plats för hundra eller tusen år sedan, skapar en känsla av gemensamt sammanhang och gemenskap – både med oss som lever här nu och med tidigare generationer, oavsett var vi har våra kulturella rötter. Människor från tidigare generationer som bidragit till att utveckla ett mer solidariskt samhälle, för ökad rättvisa och jämlikhet, är goda förebilder som kan inspirera oss som lever här idag. Kunskap om historiskt arv och om betydelsefulla platser kan stärka känslan av att vilja värna om vår gemensamma omgivning och miljö.

Pandemin har slagit hårt mot kulturutövare och mot barn och ungas möjligheter att besöka museer och få möta professionell konstutövning. En effekt av pandemins begränsningar av vilka aktiviteter och resor som är genomförbara, är att allt fler upptäcker och värdesätter naturen och kulturen i närmiljön. Även efter pandemin, när vi kan återgå till mer normala rutiner, kommer detta lokala intresse sannolikt kvarstå. Det finns en enorm potential i de platser och miljöer vi har omkring oss, en potential som vi bedömer inte nyttjas fullt ut idag.

Arbete med att tillgängliggöra kulturarvet för barn och unga pågår i andra kommuner och kan tjäna som inspiration för Göteborgs Stad. Tierps kommun, ett särskilt lovvärt exempel, har etablerat en så kallad kulturarvstrappa som innebär att alla elever årligen besöker kulturarv i kommunen: såväl slott som järnbruk och ett gammalt folkets hus öppnas för unga att besöka.

Vi vill betona att ett förstärkt arbete med att tillgängliggöra kulturarvet inte ska bli en belastning på förskolans och skolans personal, ta resurser från annan undervisning eller få negativ påverkan på nämndernas ekonomi. Därför vill vi tilldela stadsledningskontoret det samordnande, finansiella och genomföranderelaterade ansvaret. Övriga nämnder och bolag förväntas dock delta fullt ut i arbetet på det sätt som behövs för att kulturarvsverksamheten ska nå en hög andel av målgruppen.